

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA IG

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter po potrebi tudi zunanji neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

► **Tip lokacije:** javni, zavod za prestajanje kazni zapor¹ (Zavod).

► **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** obsojenke in pripornice ter mladoletnice obsojene na mladoletniški zapor.

► **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** kapaciteta Zavoda se je od prejšnjega obiska povečala in je ta od 1. 1. 2017 dalje 103 zaprtih oseb (prej 86 zaprtih oseb), in sicer 18 mest (postelj) za priporni oddelek, 85 mest (postelj) za obsojeniški oddelek (43 za zaprti režim prestajanja kazni zapor, 26 za polodprti režim prestajanja kazni zapor in 16 za odprti režim prestajanja kazni zapor). Na dan obiska je bilo v Zavodu nameščenih 100 zaprtih oseb. Od tega 12 pripornic (ena pripornica je bila na zdravljenju v Enoti za forenzično psihiatrijo Univerzitetnega kliničnega centra Maribor) in 88 obsojenk (šest na prekinitvi prestajanja kazni zapor, ena na begu in šest jih je kazni zapor prestajalo na podlagi 12. člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij ZIKS-1).

Potek obiska in priprava poročila:

► Obisk je bil **nenapovedan in opravljen** dne 13. in 14. 3. 2017².

¹Za polnoletne obsojenke z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji ne glede na višino izrečene kazni zapor, za mlajše polnoletne obsojenke (do 23. leta starosti) z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji, mladoletnice, ki so obsojene na mladoletni zapor, z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji (ki ga prestajajo v posebnem oddelku za mladoletnice), za polnoletne in mlajše polnoletne obsojenke ter mladoletnice, ki so obsojene na mladoletniški zapor, z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji ne glede na višino izrečene kazni zapor oziroma mladoletniškega zapor, polnoletne in mlajše polnoletne obsojenke ter za mladoletnice, ki so obsojene na mladoletniški zapor, z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji ne glede na višino izrečene kazni zapor oziroma mladoletniškega zapor; za ženske z območja vseh občin Republike Slovenije, ki jim je bil določen uklonilni zapor v postopku o prekršku; za pripornice, če je pripor odredilo Okrožno sodišče v Ljubljani, Kranju, Novem mestu, Kopru, Novi Gorici in Krškem).

² Prejšnji obisk Zavoda je bil opravljen 1. 12. 2015.

► **Skupina za obisk:** trije predstavniki Varuha človekovih pravic RS (namestnik varuhinje in dva svetovalca Varuha) in ena predstavnica pogodbene nevladne organizacije (iz Mirovnega inštituta) ter zunanji izvedenec zdravnik, ki je v delu zdravstvene oskrbe in zdravstvenega varstva obisk opravil 15. 3. 2017.

► **Vsebina obiska:** sprejel nas je poveljnik s sodelavci, direktorica Zavoda pa se je obisku priključila nekoliko kasneje. Ob obisku smo opravili pregled bivalnih prostorov Zavoda, vključno s skupnimi prostori, delavnico, kuhinjo in skladiščem ter se ob tem pogovorili z vsemi zaprtimi osebami, ki so to želele, brez prisotnosti drugih oseb. Sledil je še zaključni razgovor z vodstvom, na katerem so bile predstavljene najbolj bistvene ugotovitve tokratnega obiska.

► **Poročanje:** poročilo o obisku smo po pošti posredovali Generalnemu uradu Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (Generalni urad URSIKS), Zavodu pa v vednost 4. 4. 2017, skupaj s predlogom, da ga obravnava ter nam v roku 30 dni sporoči njegova stališča; tozadevni odgovor smo prejeli 16. 5. 2017, torej 42. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je bil v začetku leta 2017 odprt nov Odprti oddelek, ki se nahaja v samostojnem objektu ob glavni stavbi,
- da ob tokratnem obisku zaprte osebe iz bivalnega prostora številka 40 glede vonja v omarah in moljev niso imele pripomb, hkrati pa so povedale, da so nove lesene postelje veliko boljše od prejšnjih kovinskih,
- da je bil na novo urejen bivalni prostor številka 41, ki je namenjen bivanju matere (zaprte osebe) z dojenčkom,
- do je knjižnica lepo urejena, tudi sicer pritožb glede tega s strani zaprtih oseb nismo slišali,
- da je vodstvo Zavoda na pritožbe nekaterih pripornice glede nakupa telefonskih kartic (»prepaid« telefonija) v zavodski prodajalni, ustrezno odreagiralo in težave uspešno rešilo,
- da je bila v letu 2016 zaposlena višja svetovalka za pravne zadeve in izvrševanje kazni, kar pomeni, da ZPKZ Ig, v primerjavi s prejšnjim obiskom, sedaj izpolnjuje pogoje iz 211. člena ZIKS -1, ki se nanaša na nudenje pravne pomoči zaprtim osebam,
- da je bil v Zavodu urejen nov prostor namenjen za izločitev na podlagi 236. člena ZIKS-1, ki se nahaja v bližini nove telovadnice in
- da glede uporabe prisilnih sredstev nismo prejeli pripomb s strani zaprtih oseb, tudi tokrat ne kažejo na prekomerno uporabo prisilnih sredstev ali ukrepov, ki posegajo v pravice zaprtih oseb v primeru kršitve pravil hišnega reda in discipline.

DPM: predlagali smo, da se vzpostavijo boljše poti komuniciranja med obsojenkami Odprtega oddelka in zaposlenimi (pedagogi in pravosodnimi policisti) oziroma, da se delovanje Odprtega oddelka uredi na enak način, kot je ureditev ostalih že uveljavljenih odprtih oddelkov pri drugih zavodih za prestajanje kazni zapore.³

Generalni urad URSIKS: Zavod je pojasnil, da je bilo v letu 2016 v odprtje odprtega oddelka vloženo zelo veliko napora, še posebej zato, ker se je število obsojenih oseb na prestajanju kazni občutno povečalo in so stremeli k cilju, da se pogoji za bivanje izboljšajo za vse obsojene osebe. Zavedajo se, da odprti oddelek ni organiziran optimalno, vendar se v okviru možnosti maksimalno trudijo za dobrobit obsojenk. Vsakodnevno je možen kontakt zaprtih oseb s pravosodnimi policisti, kakor tudi s strokovnimi delavci. Tako kot vse ostale obsojene osebe, imajo tudi obsojenke na odprtem oddelku možnost vsakodnevno oddajati vloge za razgovore z delavci zavoda v za to namenjen nabiralnik, ki ga vsakodnevno praznijo in vloge posredujejo naslovnikom.

DPM: izrazili smo pričakovanje, da bo tudi v bivalnih prostorih številka 44, 46, 45, 48/1, 48/2 in 48/3 in bolniški sobi, v čim krajšem času prišlo do zamenjave starih kovinskih postelj.⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da so v Zavodu vse razpoložljive nove lesene postelje že namestili v bivalne prostore. Za vse ostale pa je v pripravi skupno javno naročilo za vse zavode za prestajanje kazni zapore.

DPM: predlagali smo, da v Zavodu v vseh bivalnih prostorih ponovno preverijo ustreznost tesnjenja oken, še posebej pa,

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je bilo v jesenskem času preverjeno stanje oken

³ V začetku leta 2017 je bil odprt nov Odprti oddelek, ki se nahaja v samostojnem objektu ob glavni stavbi, kar velja pohvaliti, saj pomeni velik korak naprej na področju uresničevanja naših priporočil iz preteklih obiskov (podrobneje o tem oddelku pišemo v nadaljevanju), vendar že na tem mestu izpostavljamo, da je bilo ob obisku ugotovljeno, da za ta oddelek (še) ni bil določen vodja oddelka, niti ni določena pedagoginja, ki bi bila dnevno prisotna v prostorih Odprtega oddelka. Na pomanjkljivo komunikacijo oziroma s tem povezane težave dostopa do zaposlenih so opozorile tudi nameščene obsojenke. Če te želijo komunicirati z zaposlenimi morajo vedno oditi do dežurnega na glavnem vhodu v ZPKZ Ig oziroma celo oddati prijavnico za razgovor v posebej nameščen nabiralnik pred glavnim vhodom. Tudi direktorica zavoda je potrdila, da zaradi vzpostavitve Odprtega oddelka (še) niso spreminjali sistemizacije delovnih mest v zavodu, niti niso imeli nobene nove zaposlitve (o tem pišemo tudi v nadaljevanju poročila v delu »Pravosodni policisti in Vzgojna služba«).

⁴ V bivalnem prostoru številka 40 je bilo ugotovljeno, da so bile zamenjane stare kovinske postelje in delno tudi omare, s čemer je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, ki se je sicer nanašalo na predlog, da se preveri, ali je v kovinskih omarah res vonj in molji. Ob tokratnem obisku zaprte osebe iz tega bivalnega prostora glede vonja v omarah in moljev niso imele pripomb, hkrati pa so povedale, da so nove lesene postelje veliko boljše od prejšnjih kovinskih, kar velja pohvaliti. Glede zamenjave starega kovinskega pohištva lahko pohvalimo, da je bilo ob obisku ugotovljeno, da je v obsojeniškem oddelku staro kovinsko pohištvo (postelje in omare) dejansko le še v manjšem številu (npr. bivalni prostori številka 48/1, 48/2, 48/3, bolniška soba, dve postelji v bivalnem prostoru številka 46, v bivalnem prostoru številka 45 in pet postelj v sprejemni sobi številka 44).

da se preveri ustreznost zapiranja zunanjih okenskih kril, ter da se na podlagi ugotovitev ustrezno sanira tesnjenje oziroma zapiranje oken.⁵

in njihovo tesnjenje. Na oknih, kjer tesnil ni bilo (najverjetneje so bila namerno odstranjena), so bila nameščena nova. V okviru možnosti so bili sanirani tudi okenski okvirji. Ker so okna stara in dotrajana ter potrebna zamenjave, bomo proučili smiselnost investicije glede na predvideno celovito sanacijo Zavoda. Stanje oken bo Zavod še naprej sproti preverjal, prav gotovo pa se bo pred naslednjo zimo ponovno temeljito pregledalo stanje tesnil, hkrati pa se bodo izvedli tudi ustrezni ukrepi v skladu z možnostmi.

DPM: predlagali smo, da se bolniška soba prepleska, hkrati pa uredi delovanje vodnega kotlička WC-ja, predvsem pa, da se proučijo možnosti, da se »bolniška soba« opremi z ustreznimi posteljami (npr. bolniškimi z možnostjo regulacije), da bo ta dejansko postala bolniška soba.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je bila bolniška soba že prepleskana, prav tako je bil saniran vodni kotliček WC-ja.

Glede ustrežnejših bolniških postelj pa je Generalni urad URSIKS sporočil, da se je Zavod z dopisom obrnil na Zdravstveni dom Ljubljana, Enota Center. Iz odgovora, ki ga je Zavod prejel od Zdravstvenega doma Ljubljana je razvidno, da je v »Pogodbi o izvajanju zdravstvenih storitev v ZPKP Ig, sklenjeno med ZD Ljubljana in Zavodom za prestajanje kazni zaporu Ig, podpisano dne 7. 9. 2012, v 5. členu določeno, da se ZPKP Ig obvezuje, da bo skrbel za vzdrževanje in obnavljanje prostorov ter za vzdrževanje in obnavljanje opreme v teh prostorih, ZDL pa se obvezuje, da bo zagotavljal nadgradnjo računalniškega sistema in potrebno medicinsko opremo za zdravstveno dejavnost.«

DPM: izrazili smo pričakovanje, da ker je bilo vodstvo Zavoda na poškodovano vtičnico v sprejemnem bivalnem prostoru

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da, Zavod je sporočil, daje bila napaka na vtičnici nemudoma odpravljena.

⁵ Glede tesnjenja oken je bilo tako v bivalnem prostoru številka 40, kot tudi v drugih prostorih obsojeniškega oddelka ugotovljeno, da to ni bilo opravljeno oziroma so bila tesnila nameščena zgolj na manjšem številu oken. Ob tem lahko kot dodatno še izpostavimo, da je bilo s pregledom tesnjenja oken ugotovljeno, da se v nekaterih bivalnih prostorih (npr. bivalni prostori številka 48/1, 48/2 in 48/3) zunanja okenska krila celo ne dajo zapreti. V več bivalnih prostorih smo lahko opazili, da zaprte osebe vstop hladnega zraka v bivalni prostor rešujejo na način, da v vmesni prostor (med zunanja in notranja okenska krila) nameščajo odeje ali brisače.

opozorjeno že med obiskom, da je bila napaka že odpravljena.⁶

DPM: predlagali smo, se v bivalnem prostoru številka 42/1 in sosednih bivalnih prostorih (številka 42/2, 42/3, 42/4 in 42/5) preveri nastajanje plesni in s tem povezanim vonjem v bivalnih prostorih in sprejme potrebne ukrepe za odpravo le-te.⁷

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je Zavod pojasnil, da so nemudoma pristopili k sanaciji plesni v omenjenih prostorih. Stropi so bili prebarvani s sredstvom proti zidni plesni, nato tudi prepleskani z opleskom. V navedenih prostorih spremljajo morebiten nastanek nove plesni. Za bivalni prostor št. 42/2 pa je v načrtu, da se renovira v celoti, zato v njem trenutno ni nastanjenih zaprtih oseb.

DPM: izrazili smo pričakovanje, da bo v Zavodu dejansko prišlo do ustrezne zamenjave peči za centralno ogrevanje in v prihodnje glede ogrevanja prostorov ne bo več težav.⁸

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je že v teku postopek za obnovo kurilnice skupaj s pečjo za centralno ogrevanje.

DPM: predlagali smo, da se poskuša (npr. s pregraditvijo večjega skupnega prostora) zagotoviti tudi skupni prostor za nekadilke, da se bodo tudi te lahko medsebojno družile.⁹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da se s predlogom povsem strinja in se zavedajo, da je potreben skupni prostor za druženje tudi za nekadilke. Zaradi težav s pomanjkanjem prostorov bodo proučili možnosti.

DPM: predlagali smo, da se v bivalnem prostoru – samici iz postelje odstrani

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod sporočil, da je bila pena brez

⁶ Pri pregledu sprejemnega bivalnega prostora številka 44 je bilo ugotovljeno, da je (gledano levo od vhoda pri prvi postelji) iz stene izvlečena nad-umetna vtičnica

⁷ V bivalnem prostoru številka 42/1 je bilo ob vstopu zaznati vonj po plesni. Pri pregledu prostora je bilo ugotovljeno, da so ostanki plesni (sledi brisanja) po stenah bivalnega dela. Ostanki plesni so bili bolje vidni v kopalnici pod stropom (kjer se končajo keramične ploščite) in na stropu.

⁸ Več obsojenk je tudi izpostavilo, da so se preko zime pojavljale težave z ogrevanjem, še posebej približno en teden pred našim obiskom, ko gretje cel teden ni delovalo. Direktorica je pojasnila, da so v ZPKZ Ig dejansko zaznali težave z ogrevanjem, kar pa naj bi bila posledica stare peči za centralno kurjavo, pri čemer pa naj bi že tekli postopki za zamenjavo le-te. Nadalje je pojasnila, da so po pojavu težav z ogrevanjem v ZPKZ Ig sami opravljali meritve temperature v bivalnih in skupnih prostorih in ugotovili, da so bile izmerjene temperature dejansko nižje kot so predpisane v priporočilu za ogrevanje prostorov v zavodih za prestajanje kazni zapora in prevzgojnem domu številka 720-2991/2012-5 z dne 13. 2. 2013.

⁹ Obsojenke nameščene v zaprtem režimu prestajanja kazni zapora so se med obiskom pritožile, ker v tem režimu prestajanja kazni zapora ni skupnega bivalnega prostora (npr. kuhinje in prostora, ki bi omogočal medsebojno druženje), ki bi bil namenjen le nekadilkam in bi se v njem lahko družile, saj sicer druženje med zaprtimi osebami po skupnih prostorih (hodnikih) ni dovoljeno. V zaprtem režimu sta sicer dva skupna prostora oziroma kuhinji za kavo (manjši in večji), vendar sta obe namenjeni za kajenje.

pena brez prevleke in se posteljo opremi z ustrezno žimnico.¹⁰

prevleke nemudoma odstranjena in nadomeščena z novo žimnico.

DPM: predlagali smo, da se proučijo možnosti, da bi tudi zaprte osebe iz zaprtega režima prestajanja kazni zapora sveže (oprano) perilo lahko prejemale enkrat tedensko, enako kot zaprte osebe iz polodprtega režima prestajanja kazni zapora.¹¹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da v tem primeru upoštevajo določbo prvega odstavka 76. člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 - ZP-1G, 96/12 - ZPIZ-2, 109/12 in 54/15, v nadaljevanju ZIKS), ki določa, da obsojenec v zaprtem režimu lahko enkrat mesečno sprejme pošiljke s perilom in z osebni predmeti. Zaprtim osebam je v zavodski pralnici omogočeno pranje perila brez količinskih omejitev. V primeru, da pa obstajajo zdravstveni razlogi za tedensko prejemanje opranega perila od doma (npr. alergije), pa Zavod obsojenkam to izjemo omogoči.

DPM: predlagali smo, da se proučijo možnosti, da bi se obsojenkam Odprtega oddelka zagotovilo več sanitarij (npr. tudi z ureditvijo dostopa do sanitarij v delavnicah, ki se nahajajo pod prostori Odprtega oddelka).¹²

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da se Zavod zaveda, da je za število obsojenk v Odprtem oddelku sanitarij malo, vendar poudarjajo, da šest obsojenk, ki bivajo na odprtem oddelku, kazni zapora prestaja ob prostih dneh (12. člen ZIKS), tako da so prisotne v zavodu praviloma čez vikend, ko so ostale na koriščenju prostih izhodov. Prav tako lahko obsojenke v odprtem oddelku koristijo sanitarije na vhodu v Zavod (sanitarije, ki so sicer namenjene obiskovalcem). Seveda pa Zavod že proučuje možnosti izboljšanja stanja.

¹⁰ V predprostoru (na hodniku) oddelka z zaprtim režimom kot tudi v učilnici v prvem nadstropju so nameščeni računalniki. S strani vodstva Zavoda je bilo zagotovljeno, da je obsojenkam na teh računalnikih omogočen tudi dostop do določenih (omejenih) spletnih strani, vendar pa je več obsojenk zatrdilo, da nimajo dostopa do nobenih (niti omejenih) spletnih strani oziroma je dostop do nekaterih spletnih strani omogočen samo na enem računalniku v učilnici, ki je namenjen študentkam oziroma obsojenkam, ki se izobražujejo.

¹¹ Zaprte osebe iz zaprtega režima prestajanja kazni zapora so izpostavile težave s pranjem lastnega perila, saj ga lahko tedensko dajejo v pranje domov, sveže (oprano) pa lahko »po novem« prejmejo le enkrat mesečno. V zvezi s tem so poudarile, da so do pred kratkim lahko enako kot zaprte osebe iz polodprtega režima prestajanja kazni zapora, pakete s svežim (opranim) perilom prejemale enkrat tedensko.

¹² Zaprte osebe so tudi izpostavile težave zaradi premajhnega števila sanitarij, tušev in umivalnikov (na razpolago je le en tuš, en WC in en umivalnik), pri čemer pa je dodatna ovira še v tem, da se vse prej navedeno nahaja v enem prostoru. To pomeni, da v primeru uporabe tuša s strani ene izmed obsojenk, morajo vse druge čakati npr. na uporabo ali umivalnika ali WC-ja. Vodstvo zavoda je sicer pojasnilo, da v jutranjem času, ko je potreba po uporabi sanitarij največja, obsojenkam omogočajo uporabo WC-ja za obiskovalce v glavni zgradbi (gradu), vendar to po oceni DPM ni najboljša rešitev.

DPM: izrazili smo pričakovanje, da bo dejansko prišlo do boljše ureditve parkirnih mest za obsojenke nameščene v Odprtem oddelku, tako kot je to urejeno za moške obsojence v Odprtih oddelkih.¹³

DPM: predlagali smo, da se proučijo možnosti, da se v priporitem oddelku zamenja staro kovinsko pohištvo. Prav tako predlagamo, da se proučijo možnosti zamenjave oken oziroma, da se vsaj preveri tesnjenje le-teh.

DPM: predlagali smo, da se preveri oziroma ugotovi vzrok nastanka smradu v kopalnici bivalnega prostora številka 3 in se ga poskuša odstraniti.

DPM: predlagali smo, da Zavod več navora vloži v smeri seznanjanja pripornic, da si pridobijo dovoljenje pristojnega sodišča, da se lahko vključijo v katerikoli program izobraževanja, ki poteka v Zavodu.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je ureditev parkirišča za obsojene osebe Odprtega oddelka načrtovana v letnem načrtu o nakupu opreme in investicijah ter investicijskem vzdrževanju za leto 2017.

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je v pripravi javno naročilo za nakup novega lesenega pohištva. Prav tako kot za osebe na prestajanju kazni zavora bomo tudi za osebe v priporu poskrbeli za postopno zamenjavo starega pohištva z novim v okviru razpoložljivih finančnih sredstev.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je bil glede neprijetnega vonja v kopalnici bivalnega prostora številka 3 opravljen strokovni pregled in čiščenje kanalizacijskih cevi s strani zunanjega izvajalca. Ugotovljeno je bilo, da so kanalizacijske cevi stare in dotrajane ter da je hitra in učinkovita sanacije le-teh nemogoča. Zavod bo še naprej skrbel za redno čiščenje in vzdrževanje glavnih in stranskih odtočnih cevi, s čemer pa ni zagotovljeno da občasno ne bo še prihajalo do neprijetnega vonja.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da so pripornice seznanjene z možnostmi vključevanja v razne oblike aktivnosti in izobraževanja v okviru zavoda in motivirane za vključevanje, vendar je njihov odziv slab zaradi pričakovanja, da jim bo pripor odpravljen. Za pogovorna srečanja »Premisleki«, sta pridobili dovoljenje sodišča le dve pripornici, prav tako za delo.

¹³ Obsojenke, ki so nameščene v Odprtem oddelku imajo enako kot v ostalih Odprtih oddelkih (npr. Rogoza, Ig ali Puščava) možnost uporabe svojega vozila. Na prej navedenih lokacijah, kjer kazen zavora sicer prestajajo moški, je tem omogočeno parkiranje, dočim pa obsojenkam ZPKZ Ig ni oziroma imajo možnost parkiranja enega ali dveh vozil. Direktorica je sicer pojasnila, da naj bi v tem letu to težavo poskušali rešiti z ureditvijo nekaj parkirnih mest pod stavbo Odprtega oddelka oziroma ob dovozni cesti.

DPM: predlagali smo, da se glede na povečano število zaprtih oseb poskuša zagotoviti še kakšen dodaten prostor, namenjen za izvajanje obiskov oziroma, da se, če je to le možno prouči možnosti podaljšanja termina za obiske (nekaj še ne izkoriščenih prostorov je še vedno v pritličju stavbe).¹⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je Zavod pojasnil, da se težav pri omogočanju obiskov zaprtim osebam zaradi prostorske stiske zavedajo, vendar trenutno ne vidijo možnosti povečanja prostorskih kapacitet v obstoječi zgradbi zaradi nefunkcionalnosti prostorov. Posebna pozornost bo temu posvečena ob renoviranju Zavoda. Trenutno pa te težave rešujejo tako, da obsojenkam z majhnimi otroki omogočajo obiske v posebni sobi v neposredni bližini prostora za obiske, obsojenkam na prestajanju kazni zavora v polodprtem in odprtem režimu pa omogočajo nenadzorovane obiske zunaj Zavoda (na območju občine Ig vse do nakupovalnega centra Rudnik) v trajanju do pet ur. Enake obiske omogočajo tudi nekaterim obsojenkam iz zaprtega režima po načelu postopnosti pridobivanja zunaj zavodskih ugodnosti.

DPM: ponovno smo ponovno predlagali, da v Zavodu vložijo več navora za zagotavljanje dela za obsojenke. Prav tako smo predlagali, da Zavod sprejme potrebne ukrepe, da se zagotovijo možnosti za delo tudi za pripornice (pri tem je treba gledati ugotovitve DPM iz prejšnjih obiskov in spoštovati priporočila CPT, da naj bodo tudi priporniki dnevno vsaj osem ur izven svojih celic in vključeni v različne koristne aktivnosti kot so delo, izobraževanje, šport in druge organizirane aktivnosti) oziroma da se proučijo možnosti vključitve pripornic v koristne aktivnosti vsaj nekaj ur na dan (npr. obiskovanje tečajev, delavnic...).¹⁵

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da Zavod pojasnjuje, da zaprte osebe lahko delajo na hišnih delih ter v okviru Javnega gospodarskega zavoda (JGZ), ki je bil ustanovljen z namenom zagotavljanja dela zaprtim osebam. Na hišnih delih so obsojenke razporejene na delo v kuhinjo, pralnico, hišniška in vzdrževalna dela, v okviru JGZ pa so razporejene na delovna mesta sestavljavec enostavnih oziroma zahtevnih drobnih elementov (papirna galanterija in sestava drugih drobnih predmetov). Število delovnih mest je določeno s sistematizacijo, število razporejenih na delo pa narašča. Vodstvo zavoda si ves čas prizadeva, da

¹⁴ Težave oziroma pritožbe zoper delo zobozdravnika je potrdila tudi direktorica Zavoda oziroma je povedala, da so te pritožbe že začeli reševati na nivoju Zdravstvenega doma Ljubljana. Zaprte osebe so ponovno tudi seznanili s pritožbenimi postopki. Zavod ima glede urgentnih zobozdravstvenih težav sklenjen dogovor o obravnavi takšnih pacientk v zobozdravstveni ambulanti Smrtnik na Igu. Hkrati pa je direktorica zagotovila, da se bodo z zobozdravnikom pogovorili v decembru.

¹⁵ V času našega obiska je ZPKZ Ig delo omogočal 30 obsojenkam (od tega osmim v kuhinji, trem v pralnici, šestim na hišnih delih, 13 v JGZ Rinka), hkrati pa ZPKZ Ig desetim obsojenkam, ki so izrazile željo po delu, dela ni mogel zagotoviti. Šest obsojenk je, kot že navedeno, kazni zavora prestajalo na podlagi 12. člena ZIKS-1. Kljub temu, da se je število zaprtih oseb, predvsem obsojenk, od prejšnjega obiska močno povečalo, se število

se za zaprte osebe zagotovi čim več dela. Glede priporočila za zaposlovanje pripornic pa zavod ugotavlja, da največ težav nastaja ravno zaradi nedoločenosti trajanja pripora. Delovna mesta, ki so na razpolago, zahtevajo določen čas prisotnosti v zavodu za pridobitev delovnih izkušenj na določenem delu in izpolnjevanje zahtevane delovne norme. Kljub temu je bila v začetku tega mesca na delo razporejena ena pripornica, eni pa je bil po treh dneh opravljanja dela pripor odpravljen. Sicer pa pripornicam omogočajo odhod v knjižnico trikrat tedensko po eno uro ter vse aktivnosti, za katere pridobijo soglasje pristojnega sodišča.

DPM: predlagali smo, da se poskrbi, da se hrana, ki se dostavlja v Odprti oddelek in priporni oddelek, ne bo polivala oziroma da se preveri ustreznost tesnjenja posod in načina, ki se jih uporablja za dostavo hrane.¹⁶

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je Zavod pojasnil, da je poskrbel za nove posode za dostavo hrane v odprti oddelek (boljše tesnjenje). Skušal pa bo poiskati tudi drugačen način dostave hrane v Odprti oddelek, saj je trenutna infrastruktura neprimerna (peščeno dvorišče).

V priporni oddelek hrane ni možno dostavljati drugače kot sedaj (ročno), bo pa Zavod skrbel za dostavo hrane na način, da ta ne bo polita ali kako drugače zaradi napak pri dostavi neprimerna za zaužitje.

DPM: predlagali smo, da Zavod v primeru pritožb glede dietnih obrokov poskrbi, da bo ustreznost predpisanih dietnih obrokov, vsaj občasno oziroma ob pojavu pritožb s strani zaprtih oseb, preveril zdravnik, ki je dietni obrok predpisal.¹⁷

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je Zavod sporočil, da se zaveda, da je potrebna pravilna priprava dietne prehrane in temu posveča veliko pozornosti, saj se dnevno pripravlja okrog 10 vrst diet. Glede na to, da je dietna prehrana predpisana s strani

delovnih mest ni povečalo. Tudi ob tokratnem obisku smo lahko žal ugotovili, da ZPKZ Ig še vedno ne zagotavlja dela nobeni izmed pripornic. Glede slednje ugotovitve je direktorica sicer pojasnila, da naj bi v kratkem ZPKZ Ig omogočil delo za dve pripornici, za katere so pridobili dovoljenje sodišča.

¹⁶ Smo pa ob tokratnem obisku v pogovorih z zaprtimi osebami slišati veliko pripomb glede hrane. Zaprte osebe so veliko pritožb namenile kvaliteti hrane (občasno hrana naj ne bi bila dovolj kuhana oziroma je prekuhana, enoličnosti oziroma pogostega ponavljanja jedilnika...), kot tudi dostavi hrane v Odprti oddelek in priporni oddelek. Zaprte osebe v Odprtem oddelku in pripornem oddelku so poleg pritožb glede kvalitete navajale tudi težave s tem, da se med dostavo tekoča hrana (juhe, omake...) polivajo iz posod in mešajo z ostalo hrano v dostavni embalaži.

¹⁷ Nekatere zaprte osebe so se tudi pritožile glede zagotavljanja dietnih obrokov hrane oziroma, da le ti naj ne bi bili pripravljeni pravilno. Navedene pritožbe glede dietnih obrokov smo preverili v pri inštruktorju v kuhinji, ki pa je zagotovil, da naj bi se dietni obroki pripravljali skladno z navodili. Na vprašanje, kolikokrat je ustreznost

zdravnice, ki v Zavodu opravlja zdravstveno dejavnost, je smiselno, da preverja tudi ustreznost pripravljenih dietnih obrokov. Zavod je s predlogom DPM seznanil zdravnico.

DPM: predlagali smo, da se v Zavodu razmak med posameznimi obroki preveri in po potrebi ustrezno spremeni, da razmaki ne bodo tako različni (dolgi oziroma kratki).¹⁸

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da bodo predlog upoštevali v skladu z možnostmi pri pripravi novega hišnega reda zavoda. Aktivnosti že potekajo.

DPM: predlagali smo, da se prouči priporočila zdravnika izvedenca, da bi bilo potrebno ordinacijski čas v ambulantni povečati na dvakrat tedensko, kar bi tudi zmanjšalo pripombe zaprtih oseb, da v ordinacijskem času večkrat ne pridejo na vrsto za pregled.¹⁹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da Zavod pritrjuje ugotovitvam in predlogom zdravnika izvedenca. V tej smeri aktivnosti že potekajo in pričakujejo, da bo to urejeno v doglednem času.

DPM: predlagali smo, da se upošteva priporočilo zdravnika izvedenca, da kadar v ZPKZ Ig ni medicinskega osebja, da operativni vodja ali pravosodni policist ne odloča o nujnosti stanja zaprte osebe, ampak da o tem nemudoma obvesti splošno nujno medicinsko pomoč (SNMP) v Ljubljani, da ta presodi glede nujnosti zdravstvene oskrbe. Ob tem bi želeli še opozoriti na dosledno spoštovanje pravega in drugega odstavka 45. člena Pravilnika o izvrševanju kazni zapora.²⁰

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da izven delovnega časa ambulate oziroma v času, ko v zavodu ni prisotna medicinska sestra, zaprta oseba sporoča potrebo po zdravniški pomoči pravosodnim policistkam/policistom. Pravosodni policisti nikoli sami ne presoja in odločajo o tem ali in kdaj bo zaprta oseba deležna zdravniške oskrbe. Glede na posamezen primer vedno nudijo zaprtim osebam prvo pomoč, nemudoma kličejo dežurne zdravnike oziroma SNMP, ter ravnajo po navodilih zdravnika. V primerih, ko gre za urgenten primer, se obvešča SNMP, ki v

pripravljenega dietnega obroka do sedaj preveril zdravnik, ki ga je predpisal, pa je inštruktor ugotovil, da se takšnega primera ne spomni.

¹⁸ Prav tako so se zaprte osebe pritožile glede razporeditve obrokov hrane preko dneva (zajtrk, kosilo in večerja), saj le-ti naj ne bi bilo ustrezno razporejeni oziroma je razmak časa med zajtrkom (ta je ob 6.45 uri) in kosilom (ta je ob 15.00 uri) prevelik, razmak med kosilom (kot navedeno prej) in večerjo (ta je ob 18.00 uri) premajhen.

¹⁹ Zdravnik izvedenec ugotavlja, da trenutna pogodba ne zadostuje, še posebej ne sedaj, ko je povečana kapaciteta zaprtih oseb.

²⁰ Zdravnik izvedenec je na vpogled prejel prijavnico za pregled pri zdravniku, ki jo izpolnijo zaprte osebe in jih oddajo v nabiralnik, ki ga izprazni dipl. m. s. in nato prijavnice izroči zdravniku. Po pregledu prijavnice, je zdravnik izvedenec ugotovil, da se zaprte osebe na tak način prijavijo tudi za pridobitev recepta za zdravilo ali napotnice za pregled pri zunanjem specialistu, vendar s pripisom, da bo to opravljeno tekom dela zavodske ambulate. Nadalje je ugotovil, da če se zgodi zdravstveni problem v času, ko zdravnika ni v ZPKZ Ig, le-tega rešuje v svojem delovnem času dipl. m. s., ko pa tudi nje ni in ob sobotah, nedeljah ter praznikih, pri tem pomagajo operativni vodja ali pravosodni policisti, kar ni sprejemljivo.

zavod pošlje reševalno vozilo z nujno medicinsko ekipo.

DPM: predlagali smo, da se upošteva priporočilo zdravnika izvedenca, da bi bilo za deljenje terapij potrebno vzpostaviti stalno dežurstvo medicinskega osebja zavodske ambulate, tako kot je to sicer običajno v zdravstveni dejavnosti.²¹

Generalni urad URSIKS: do tega priporočila se URSIKS ni opredelil.

DPM: predlagali smo, da se prouči predlog zdravnika izvedenca, da se vzpostavi evidenca kontrole priprave dietne prehrane, ki jo opravlja diplomirana medicinska sestra.²²

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je pri pojasnjevanju prakse Zavoda zdravniku izvedencu prišlo do nesporazuma, saj medicinska sestra ne preizkuša ustreznosti dietne prehrane oziroma ne izvaja kontrole dietne hrane. Kot je pojasnjeno že prej, je zdravnica že obveščena o predlogu izvajanja kontrole nad dietno hrano z njene strani.

DPM: predlagali smo, da se preuči predlog zdravnika izvedenca, da se prostor preuredi v tri manjše delovne prostore.²³

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da glede prenove ambulantnih prostorov so pogovori s predstavnikom Zdravstvenega doma Ljubljana že potekali. Dogovor je bil, da v zavodu poskrbijo za zamenjavo talne obloge ter postavitev predelnih sten, za novo opremo pa poskrbi zdravstveni dom. Za čimprejšnjo realizacijo načrtovanega si bodo v zavodu prizadevali, pri čemer pa je potrebno upoštevati tudi, da bo potrebno za čas prenove ambulantnih prostorov začasno urediti drug primeren prostor za potrebe splošne in

²¹ Glede deljenja terapij je zdravnik izvedenec ugotovil, da vso terapijo pripravi in jo deli zjutraj in opoldan dipl. m. s., ob večerih, sobotah, nedeljah in praznikih pa delita terapijo po dva pravosodna policista eni zaprti osebi. Na vprašanje zdravnika izvedenca ali se morda psihiatrična zdravila tudi »drobijo«, je prejel odgovor, da se, vendar je to izredno redko in, če že, potem to opravi dipl. m. s. pred pacientom oziroma zaprto osebo.

²² Dietno prehrano predpiše zdravnica, redno kontrolo priprave hrane v kuhinji, pa opravi dipl. m. s. Zdravniku izvedencu je bilo pojasnjeno, da naj bi bilo to delo dobro utečeno in se nanj ni še nihče pritožil. Zdravnik izvedenec je sicer ugotovil, da se prej navedene redne kontrole priprave dietne hrane v kuhinji ne evidentira, kar pa bi se po njegovem mnenju moralo.

²³ Zdravnik izvedenec je opravil tudi pregled prostorov zdravstvene službe, pri čemer je ugotovil, da je stomatološka ordinacija lepo in prijetno urejena. Glede ordinacije splošne medicine je ugotovil, da je ta zelo velika, pa vendar tako urejena, da v njej ni možna nikakršna zasebnost zaprtih oseb oziroma pacientov. Na sredini tega velikega prostora je ginekološka miza, ki je po oceni zdravnika izvedenca strašljiva in osebi, ki pride na ginekološki pregled, niti z morebitnim paravanom v tem prostoru ni mogoče zagotoviti najosnovnejše intimnosti.

ginekološke ambulante.

DPM: predlagali smo, da se prouči predlog zdravnika izvedenca, glede ureditve bolniške sobe, in sicer, da bo ta vedno higiensko neoporečna in opremljena s posteljama z mobilnim ležiščem ter pripomočkom za prijem. Prav tako mora biti na razpolago medicinski aspirator in prenosna naprava za terapijo s kisikom.²⁴

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da Zavod skrbi za red in čistočo v vseh bivalnih prostorih, prav tako za ambulantne prostore in bolniško sobo. Bolniška soba se redno čisti tudi v času, ko v njej ni nameščena nobena obsojenka, ki potrebuje posebno zdravstveno nego. Za to bo Zavod skrbel še naprej. Za ustrezno opremo bolniške sobe pa je pristojen zdravstveni dom. Zdravstveni dom Ljubljana je v zvezi s prej navedenim v odgovoru Zavodu sporočil, da je s »Pogodbo o izvajanju zdravstvenih storitev v ZPKP Ig, sklenjeno med ZD Ljubljana in Zavodom za prestajanje kazni zaporu Ig, podpisano dne 7. 9. 2012, je v 5. členu določeno, da se ZPKP Ig obvezuje, da bo skrbel za vzdrževanje in obnavljanje prostorov ter za vzdrževanje in obnavljanje opreme v teh prostorih, ZDL pa se obvezuje, da bo zagotavljal nadgradnjo računalniškega sistema in potrebno medicinsko opremo za zdravstveno dejavnost.«

DPM: predlagali smo, da se glede na povečanje kapacitete Zavoda in v zadnjih letih povečano število zaprtih oseb preveri ustreznost sistemizacije za pravosodne policistke oziroma policiste, ter se nato na podlagi ugotovitev izvede ustrezne ukrepe.²⁵

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da se je od 1. 1. 2017 število sistemiziranih delovnih mest v Oddelku za varnost povišalo za 10, trenutno pa so v teku natečajni postopki za zaposlitev treh pravosodnih policistov (ena nadomestna in dve novi zaposlitvi) kar bo nekoliko ublažilo kadrovski primanjkljaj v navedenem oddelku.

²⁴ Glede bolniške sobe z dvema posteljama in higienskim prostorom ugotavlja, da ta omogoča in zadostuje za osnovno izvajanje zdravstvene nege ali morebitne izolacije. Kljub temu pa je opozoril na določene pomanjkljivosti, ki so se nanašale predvsem na splošno urejenost in tehnično opremo. Zdravnik izvedenec je izpostavil, da bi morala biti bolniška soba vedno higiensko neoporečna (pripravljena za morebitne nepričakovane potrebe za sprejem bolnice) in da navadna postelja ne zadostuje bolnemu ali poškodovanemu pacientu, ki potrebuje mobilno ležišče in pripomoček za oprijem. Hkrati je tudi opomnil, da bi mora biti bolniška soba opremljena z medicinskim aspiratorjem in prenosno napravo za terapijo s kisikom.

²⁵ V ZPKZ Ig je zaposlenih 29 pravosodnih policistk oziroma policistov, kar je občutno manj od sistemiziranih 41 delovnih mest. Direktorica je sicer pojasnila, da naj bi že potekal razpis za zaposlitev treh pravosodnih policistk oziroma policistov, ki pa v večji meri manjka glede na sistemizacijo ne bo bistveno izboljšal. Hkrati DPM ugotavlja, da se sistemizacija delovnih mest kljub povečanju kapacitete in dejanskemu povečanju števila zaprtih oseb v zadnjih letih očitno ni ustrezno povečala.

DPM: ponovno smo predlagali, da pravosodne policistke in policisti profesionalen in korekten nivo komunikacije z zaprtimi osebami ohranijo tudi v prihodnje.²⁶

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da za ustrezen nivo komunikacije pravosodnih policistk in policistov si bomo prizadevali še naprej. To področje je eno od temeljev začetnega usposabljanja že nekaj let, kar postopoma in vztrajno izboljšuje način dela pravosodnih policistov.

DPM: predlagali smo, da se pravosodne policiste opozori, da je pred vsakim vstopom v bivalni prostor zaprtih oseb nujno potrebno potrkati in malo počakati ter šele nato vstopiti.²⁷

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da so bili pravosodni policisti opozorjeni glede načina vstopanja v bivalne prostore zaprtih oseb, razen ko za opustitev tega obstajajo upravičeni varnostni razlogi (odkrivanje uporabe prepovedanih predmetov ali substanc na primer).

DPM: predlagali smo, da se glede na povečanje kapacitete Zavodu in v zadnjih letih povečano število zaprtih oseb preveri ustreznost sistemizacije v vzgojni službi, ter se nato na podlagi ugotovitev izvede ustrezne ukrepe.²⁸

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da tudi Zavod ugotavlja enako, da je zaradi povečane kapacitete Zavoda, predvsem pa občutnega povečanja števila obsojenih oseb v Zavodu, potrebno dodatno zaposliti vsaj še enega strokovnega delavca - pedagoga. Realizacija le tega je odvisna od spremembe kadrovskega načrta URSIKS.

DPM: predlagali smo, da se proučijo možnosti drugačnega dostopa do WC-ja za osebe, ki so nameščene v prostor za izločitev.²⁹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da vezano na poseben prostor za izločitev pojasnjujemo, da je ta urejen v skladu z obstoječimi standardi za

²⁶ Hkrati pa bi želeli izpostaviti, da kljub pomanjkanju pravosodnih policistk oziroma policistov tudi ob tokratnem obisku s strani zaprtih oseb glede njihovega dela nismo slišali pritožb na delo in odnos oziroma smo ponovno slišali le pohvale.

²⁷ Glede dela pravosodnih policistov bi želeli izpostaviti pomanjkljivost, ki smo jo zaznali tekom obiska oziroma med pregledom bivalnih prostorov obsojeniškega oddelka, in sicer se ta nanaša na to, da pravosodni policist, ki nas je med pregledom bivalnih prostorov spremljal, pred vstopom v bivalni prostor nikoli ni potrkal.

²⁸ Pohvalno je, da se je število zaposlenih v vzgojni službi iz osem ob prejšnjem DPM obisku v letu 2015 povečalo (delno tudi na račun premestitev iz drugih ZPKZ-jev) na deset. Tako direktorica in vodja za vzgojo ob tokratnem obisku sicer nista izpostavili, da bi imeli težave z organizacijo dela, kot je bilo to ob prejšnjem obisku DPM v letu 2015, kar velja pohvaliti. Kljub povečanju števila zaposlenih za dva, pa DPM žal ponovno ugotavlja, da tudi v vzgojni službi, od skupno 14 sistemiziranih delovnih mest, kar štiri delovna mesta niso zasedena.

²⁹ Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da je oddelk uredil nov prostor namenjen za izločitev na podlagi 23. člena ZIKS-1, ki se nahaja v bližini nove telovadnice, kar velja pohvaliti. Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da prostor za izločitev nima WC-ja, prav tako pa se za sedaj WC ne nahaja v bližini prostora. V primeru potrebe po WC-ju se mora oseba peljati v sanitarije pralnice, ki pa se nahaja na drugi strani notranjega dvorišča. To po oceni DPM ni primerno, saj je oseba, ki je nameščena v prostor za izločitev v času namestitve oblečena v posebno zelo tanko oblačilo. Tudi sicer se ne zdi primerno, da se osebo, ki je izločena v posebni prostor zaradi kršitev (npr.

urejanje tovrstnih prostorov. Hkrati se prizadevamo, da bi bil čas izločitve v posebni prostor čim krajši, torej da je oseba vrnjena v svoj ali drugi bivalni prostor čim prej. Zavod tudi pojasnjuje, da je bil po obisku dokončno urejen nov telovadni prostor v neposredni bližini, v okviru katerega je urejeno tudi stranišče, ki bi ga eventualno lahko koristile zaprte osebe, začasno nameščene v posebnem prostoru.

Glede na zgoraj navedeno smo se dodatno obrnili na Generalni urad URSIKS in predlagali, da se proučijo možnosti drugačne ureditve dostopa do stranišča za osebe, ki bodo nameščene v prostor za izločitev in sicer predvsem na način, da v primeru uporabe stranišča med spremljanjem iz posebnega prostora ne bodo izpostavljene pogledom drugih zaprtih oseb in zaposlenih.

Generalni urad URSIKS: je v zvezi z našim dodatnim predlogom sporočil, se strinja in razume skrb, ki smo jo ob tem izrazili in bo Zavod s tem v zvezi storil v danih okoliščinah vse, da osebe ne bi bile po nepotrebne izpostavljene pogledom drugih oseb. Osebi bodo za ta namen ali zagotovljena dodatna oblačila, ali pa se bodo aktivnosti drugih oseb (koriščenje telovadnega prostora, ali notranjega sprehajališča), ki bi se lahko v času, ko bi zaprta oseba, nameščena v posebnem prostoru, želela koristiti sanitarije, organizirale tako, da ne bo možen pogled oziroma kontakt z izločeno osebo. Vsekakor je to samo začasna rešitev, ki tudi ni obremenjujoča, saj so v zavodu od 1. 1. 2016 do danes zabeležili le 10 primerov odstranitve v posebni prostor. Trajno rešitev bo potrebno poiskati v okviru načrtovane obnove Zavoda, zaradi česar bi bilo urejanje te tematike z gradbenimi posegi sedaj ekonomsko nesmotrno.

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo,

nevarnosti samo-poškodovanja, ogrožanja drugih...) v času izločitve, zaradi potrebe po WC-ju vodi po dvorišču zavoda.

DPM: predlagali smo, da v Zavodu bolj natančno vodijo vsa samo-poškodovanja pri zaprtih osebah in, da v takšnih primerih, ko zaprta oseba odkloni ponujeno možnost za zdravniško pomoč to tudi podpiše. Hkrati smo predlagali, da se zaprti osebi v takšnih primerih nudi tudi drugo ustrezno pomoč.³⁰

da ima URSIKS vzpostavljen sistem računalniškega vodenja vseh izrednih dogodkov. Zakonsko je predviden zdravniški pregled zgolj po uporabi prisilnih sredstev zoper zaprto osebo. V vseh drugih primerih pa so uslužbenci dolžni nuditi prvo pomoč oziroma zagotoviti strokovno zdravstveno oskrbo, kadar zanjo zaprta oseba zaprosi. V kolikor pa bi zaprta oseba odklonila ponujeno zdravniško pomoč, uslužbenci to zabeležijo. Posebej bi poudarili, da je vedno povečana skrb za osebe ki se samo-poškodujejo, saj vsaka samo-poškodba kaže na različne stiske, tudi suicidalne. Iz tega razloga je vsem tem osebam posvečena posebna pozornost.

Tudi v tem delu smo se dodatno obrnili na Generalni urad URSIKS, in sicer smo prosili za dodatni odgovor in sporočilo morebitnih ukrepov glede ugotovitve, da izpostavljeni izredni dogodek samo-poškodovanja v Zavodu ni bil evidentiran v računalniški evidenci izrednih dogodkov. Prav tako smo predlagali, da se URSIKS opredeli glede predloga, da zaprta oseba odklon zdravniške pomoči potrdi s svojim podpisom.

Generalni urad URSIKS: je na dodatno zaprosilo in predlog pojasnila, da je ob obisku po vsej verjetnosti prišlo do napačno razumljenega podatka glede beleženja izrednih dogodkov, konkretno glede samopoškodb. Glede na to, da so vsi izredni dogodki zabeleženi v informacijskem sistemu, predpostavlja, da verjetno kdo od prisotnih uslužbencev ni znal pravilno pogledati za te dogodke za nazaj, saj je potrebno vnesti več pravih parametrov.

³⁰ Na vprašanje, kdo ji je oskrbel rane oziroma ali ji je bila ponujena zdravniška pomoč, je povedala, da so to storile pravosodne policistke, pri čemer se zoper navedeno ni pritožila oziroma tega ni problematizirala. V zvezi s prej navedenim primerom lahko torej ugotovimo, da podatek, da v ZPKZ Ig v tem letu ne beležijo nobene samo-poškodbe ne drži v popolnosti, saj se je ta je obsojenka z »žiletko« samo-poškodovala pred zadnjo namestitvijo. Nadalje je bilo tudi ugotovljeno, da so zaposleni pravosodni policisti glede samo-poškodovanja obveščali zdravnico Splošne nujne medicinske pomoči UKC Ljubljana, ki pa se ni odločila za prihod v ZPKZ Ig, da bi sama opravila pregled. Kljub vsemu pa je bilo iz dokumentacije ugotovljeno, da obsojenki dejansko ni bila ponujena možnost, da bi se odločila za zdravniško pomoč oziroma ni podala izjave, da se zdravniški pomoči odreka.

Preverili so v bazi podatkov in za leto 2017 ima Zavod evidentirane tri takšne dogodke, od 1. 1. 2016 pa je bilo deset takšnih primerov. Vsi primeri so bili pravilno vneseni v informacijski sistem. Na podlagi tega URSIKS ocenjuje, da je sedaj nesporazum rešen in predvsem ugotovljeno, da pri beleženju dogodkov ni bilo storjene nobene napake.